

Úvodník státní tajemnice Mileny Hrdinkové

Číslo 372
20. ledna 2020

V tomto čísle naleznete

Úvodník státní tajemnice
Mileny Hrdinkové

Summit zemí Visegrádské čtyřky
a Rakouska

Sdělení Komise k sociálnímu
rozměru Evropy

Investiční plán pro udržitelnou
Evropu

Výsledky plenárního zasedání
Parlamentu

Postoj Parlamentu k Zelené
dohodě pro Evropu

Konference o budoucnosti
Evropy

Program evropských institucí

Milí čtenáři,

tento týden strávím z velké části v zahraničí konzultacemi a jednáními k aktuálním a důležitým evropským otázkám. Zatímco pondělí jsem strávila v Bruselu, dnes a zítra se setkávám se svými norskými protějšky v Oslu, odkud se před návratem do Prahy opět přesunu do Bruselu k dalším schůzkám.

K pravidelným zasedáním se tento týden vrací Rada EU. Včera se v Bruselu konala Rada pro zahraniční věci, která měla na programu rekapitulaci výsledku svého mimořádného jednání v pátek 10. ledna, diskuzi o regionu Sahelu s cílem vytvořit politickou dynamiku pro posílení angažmá EU v regionu a také debatu o klimatické diplomacii.

Dnes zasedá Rada pro hospodářské a finanční věci. Ministři vyslechnou prezentaci priorit chorvatského předsednictví v Radě, vymění si názory k balíčku dokumentů evropského semestru a budou diskutovat otázku digitálního zdanění. Zasedání předcházela Euroskupina v klasickém i rozšířeném formátu, která řešila hospodářskou politiku eurozóny či prohlubování hospodářské a měnové unie.

Ve čtvrtek se v Záhřebu uskuteční neformální zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci. Na programu jsou budoucí výzvy v oblasti justice v EU, další posilování justičního vzdělávání nebo role evropské soudní sítě v civilních věcech pro justiční přeshraniční spolupráci.

Jak jsem zmínila, dnes a zítra mám na programu bilaterální konzultace v Oslu.

Témata, jako jsou brexit, zejména nastavení budoucího vztahu se Spojeným královstvím a jeho vyjednávání, rozšíření EU a spolupráce s Norskem v regionu západního Balkánu, spolupráce v rámci obrany, klimatická politika či priority nové Evropské komise, budu diskutovat mimo jiné se státním tajemníkem v norském Ministerstvu zahraničních věcí Audunem Halvorsenem, státní tajemnicí v norském Úřadu vlády Ingrid Naess Stubovou či zástupci parlamentu.

Ve čtvrtek mne čekají další jednání v Bruselu. Setkám se v Komisi s generálním ředitelem pro obranný průmysl a vesmír Timo Pesonenem, s nímž budu hovořit především o rozšíření agentury GSA na Agenturu EU pro Kosmický program (EUSPA). Čeká mne také jednání skupiny podobně smýšlejících států k vnitřnímu trhu. Diskutovat budeme iniciativy a plány Komise v oblasti vnitřního trhu, průmyslové politiky a digitalizace.

Klíčová témata má v tomto týdnu na programu také Evropský parlament. Poslanci ve výboru pro ústavní záležitosti budou rozhodovat o tom, zda doporučí, aby Parlament udělil souhlas s dohodou o vystoupení Spojeného království z EU, zahraniční výbor bude diskutovat s generálním tajemníkem NATO Jensem Stoltenbergem o vývoji vztahů EU a Severoatlantické aliance o společných úkolech a rozpočtový výbor má na programu rozpravu s komisařem pro rozpočet a správu Johannesem Hahnem o prioritách Komise v jednání o příštím dlouhodobém rozpočtu.

Summit zemí Visegrádské čtyřky a Rakouska

V prostorách Národního muzea se ve čtvrtek 16. ledna 2020 uskutečnil summit předsedů vlád zemí Visegrádské čtyřky a rakouského kancléře Sebastiana Kurze. Mezi hlavními tématy jednání byly migrace, rozšiřování EU, víceletý finanční rámec, klimatická a energetická politika nebo budoucnost Evropy.

Setkání předsedů vlád České republiky Andreje Babiše, Polska Mateusze Morawieckého, Maďarska Viktora Orbána a Slovenska Petera Pellegriniho s rakouským kancléřem Sebastianem Kurzem uspořádala Česká republika v rámci svého předsednictví ve skupině Visegrádské čtyřky.

Jedním z hlavních témat jednání byla **migrace**. Předsedové vlád se shodli na nepřipustnosti povinných kvót a na tom, že reforma azylové a migrační politiky musí být založena na konsenzu všech členských států EU.

Další společnou prioritou zemí Visegrádské čtyřky a Rakouska je **rozšiřování EU** směrem na západní Balkán. Předsedové vlád se shodli, že je nutné nabídnout zemím západního Balkánu jasnou vizi evropské perspektivy, a že se budou snažit přesvědčit ostatní lídry, aby EU dostala svým závazkům a co nejdříve otevřela přístupové rozhovory s Albánií a Severní Makedonií.

/Pokračování na s. 2/

Během diskuze o novém **víceletém finančním rámci** se předsedové vlád shodli na nutnosti dalšího vyjednávání, které povede k dosažení kompromisu přijatelného pro všechny členské státy EU. Pozice zemí Visegrádské čtyřky a Rakouska ve vyjednávání se liší, protože země V4 jsou čistými příjemci, zatímco Rakousko patří mezi čisté plátce. I přesto se představitelé všech pěti zemí shodli na možnosti ušetřit prostředky například na administrativních nákladech, které by měly dle dosavadního návrhu i přes odchod Spojeného království z EU dále růst.

Důležitým tématem jednání byla také **klimatická a energetická politika**. Nová rakouská vláda zaujala k tomuto tématu velmi ambiciózní postoj, když chce dosáhnout kli-

matické neutrality již v roce 2040, tedy o 10 let dříve než bylo dohodnuto na evropské úrovni. Rakousko se se zeměmi Visegrádu neshoduje ani na přístupu k jaderné energetice. Podle představitelů zemí Visegrádské čtyřky musí mít každý členský stát možnost zvolit si svou vlastní cestu k udržitelnější ekonomice.

Jedním z témat pracovního oběda byla také budoucnost Evropy. Předsedové vlád přivítali iniciativu nové Komise vést otevřený dialog v rámci Konference o budoucnosti Evropy a diskutovali také o pracovních metodách Evropské rady. Podle českého premiéra by se Evropská rada měla scházet častěji a měla by mít větší vliv na rozhodování v rámci EU. /R. Franěk/

Sdělení Komise k sociálnímu rozměru Evropy > Komise

Dne 14. ledna 2019 zveřejnila Komise sdělení k silné sociální Evropě pro spravedlivou transformaci, ve kterém představuje svoje nejbližší plány v oblastech zaměstnanosti, sociální politiky, pracovních podmínek, sociální ochrany, dovedností a kompetencí, rovnosti a částečně také vnitřního trhu a ochrany spotřebitele.

V úvodní kapitole Komise obecně představuje **největší výzvy současnosti**, od boje s klimatickou změnou přes problematiku digitální ekonomiky po stárnutí populace, které budou mít významný dopad i na sociální dimenzi EU. Evropský pilíř sociálních práv a jeho implementace i za pomoci připravovaného akčního plánu považuje Komise za základní kámen budoucích iniciativ a opatření.

V kapitole zabývající se **rovností příležitostí a zaměstnaností** je kladen důraz především na rozvoj dovedností a kompetencí, vzdělávacích systémů a systémů odborné přípravy, inkluzivního vzdělávání a mobility ve vzdělávání; tvorbu kvalitních pracovních míst a posilování genderové rovnosti a rovných příležitostí pro všechny. Komise mimo využití stávajících nástrojů a iniciativ také například plánuje představit aktualizaci Nové agendy dovedností pro Evropu, Akční plán pro digitální vzdělávání, aktualizaci Záruky pro mládež, Strategii pro malé a střední podniky, Fond pro spravedlivou transformaci, Akční plán pro sociální ekonomiku nebo Strategii pro genderovou rovnost.

V kapitole věnující se **spravedlivým pracovním podmínkám** se Komise zabývá spravedlivou minimální mzdou, pracovními podmínkami pracovníků platform, bezpečností a ochranou zdraví při práci, posilováním sociálního dialogu a spravedlivou pracovní mobilitou v rámci EU. Komise plánuje například zahájit veřejnou konzultaci k minimální mzdě, prozkoumat možnosti posílení bezpečnosti a ochrany zdraví na práci a hledat možnosti jak posílit sociální dialog.

V kapitole zabývající se **sociální ochranou a inkluzí** se Komise věnuje především systému dávek v nezaměstnanosti, standardům sociální ochrany, dostupnosti zdravotní péče, stárnutí populace a bojem s chudobou. Komise plánuje například představit Schéma zajištění dávek v nezaměstnanosti, Plán pro boj s rakovinou, Zprávu o dopadu demografické změny, Dlouhodobý plán pro venkov a Záruku pro děti.

V kapitole věnující se **podpoře evropských hodnot** se Komise zaměřuje především na podporu sociální spravedlnosti ve světě prostřednictvím ekonomického a politického vlivu EU a vymáhání současných opatření na podporu hodnot. Na závěr Komise zdůrazňuje nutnost spolupracovat se všemi aktéry a to na všech úrovních, aby bylo možné dosáhnout ambiciózních cílů. /J. Matera/

Investiční plán pro udržitelnou Evropu > Komise

Otázky životního prostředí a udržitelného rozvoje patří mezi hlavní priority předsedkyně Komise Ursuly von der Leyenové, která nastoupila do úřadu 1. prosince 2019. Jen pár dní na to (11. prosince) vydala Komise sdělení nazvané Zelená dohoda pro Evropu. Jde o komplexní dokument popisující potřebné politiky a opatření k dosažení cíle klimatické neutrality EU do roku 2050. Dohoda se týká mnoha oblastí – energetiky, průmyslové strategie a oběhové ekonomiky, udržitelné a chytré mobility, agroenvironmentálního komplexu ochrany ekosystémů a biodiverzity.

Pokrytí dodatečných investic na dosažení stanovených ambiciózních klimaticko-energetických cílů má být dosaženo pomocí **Investičního plánu pro udržitelnou Evropu**, který Komise představila 14. ledna tohoto roku. Investiční plán si vyžádá značné investice z prostředků EU a z veřejného ale i ze soukromého sektoru jednotlivých členských států. Komise chce zmobilizovat 1 bilion eur a spustit vlnu ekologických investic.

Dekarbonizace ekonomiky obzvlášť postihne některé regiony, které musí projít hlubokou hospodářskou

i průmyslovou transformaci. K tomuto účelu bude vytvořen **Mechanismus spravedlivé transformace**, který bude poskytovat na míru nastavenou finanční pomoc a praktickou podporu s cílem získat potřebné investice v nejvíce postižených regionech.

Cílem tohoto mechanismu je zabezpečit, aby se přechod na klimaticky neutrální ekonomiku uskutečňoval spravedlivým způsobem. Mechanismus tvoří tři hlavní zdroje financování. Prvním je **Fond pro spravedlivou transformaci (JTF)** ve výšce 7,5 mld. eur z nových finančních prostředků EU nad rámec toho, co Komise navrhla ve víceletém finančním rámci. Každé euro z JTF musí členské státy doplnit částkou z Evropského fondu regionálního rozvoje a z Evropského sociálního fondu plus a navíc poskytnout finance z vnitrostátních zdrojů. Takto celkově Komise předpokládá mobilizaci 30-50 mld. eur.

JTF bude poskytovat hlavně granty pro regiony, podporovat pracovníky, podporovat malé a střední podniky a investice pro přechod na čistou energii.

/Pokračování na s. 3/

Druhým nástrojem je **Program InvestEU**, který se zaměřil na mobilizaci investic až do výšky 45 mld. eur s cílem přilákat soukromé investice ve prospěch potřebných regionů. Třetí část tvoří **Úvěrový nástroj pro veřejný sektor v spolupráci s Evropskou investiční bankou**. Jeho cílem je zmobilizovat investice ve výši 25-30 mld. eur. Jde o nástroj zvýhodněných půjček orgánům veřejné správy na investice do energetické a dopravní infrastruktury, zlepšení energetické účinnosti budov apod.

Podle ČR musí být transformace spravedlivá a sociálně vyvážená pro všechny regiony, protože některé z nich budou ovlivněny více.

Na ČR by měla připadnout v rámci JTF alokace 581 mil. eur což odpovídá 7,7 % celkové alokace JTF. Spolu s částkou vyvedenou z fondů kohezní politiky ve výši 1,5 násobku alokace, by tak celkové financování v rámci prvního nástroje dosahovalo 2 074 mil. eur. Spolu s investicemi v druhém a třetím nástroji odhaduje Komise investice v ČR ve výši 7 761 mil. EUR.

/M. Ondíčová/

Výsledky lednového plenárního zasedání > Evropský parlament

Mezi 13. a 16. lednem se ve Štrasburku uskutečnilo první letošní plenární zasedání Evropského parlamentu. Zajímavé bylo mimo jiné z personálního hlediska. Se Štrasburkem se rozloučilo 73 britských poslanců, jejichž členství v Evropském parlamentu zaniká den po brexitu 1. února.

Celkem 46 křesel v únoru zanikne a v Evropském parlamentu zasedne 27 zvolených náhradníků, kteří na své mandáty čekali od loňských voleb. V souvislosti s **brexitem** byl během plenárního zasedání aktualizován počet členů parlamentních výborů.

Druhou lednovou personální novinkou je zahájení mandátu **katalánských poslanců** Carlese Puigdemonta a Antoniho Comína. Funkci se ujali poté, co jim Evropský soudní dvůr přiznal imunitu plynoucí ze zvolení do Evropského parlamentu. Do funkce naopak na základě rozhodnutí španělského nejvyššího soudu nenastoupil třetí zvolený katalánský politik Oriol Junqueras, který si v zemi odpývá 13letý trest kvůli své roli v jednostranném vyhlášení nezávislosti Katalánska. Španělské orgány nyní žádají Evropský parlament o zbavení imunity Puigdemonta i Comína, kteří čelí obdobným obviněním.

Předseda Evropského parlamentu David Sassoli zahájil plenární zasedání **minutou ticha** za oběti z ukrajinského letadla, které bylo předchozí týden sestřeleno poblíž Teheránu. Pondělí bylo následně věnováno mimo jiné rozpravám poslanců se zástupci Komise o požárech v Austrálii či o zavedení **univerzální nabíječky** pro mobilní rádiová zařízení.

V úterý chorvatský předseda vlády **Andrej Plenković** poslancům představil priority začínajícího předsednictví. Následovala rozprava o ochraně práv občanů EU v Spojeného království po brexitu. Poté se Evropský parlament věnoval **zahraničně-politickým tématům**: po rozpravě o situaci v Íránu a Iráku v souvislosti s americkým zabitím iránského generálmajora Kásima Solejmáního diskutoval o třech výročních zprávách za rok 2018 týkajících se lidských práv a demokracie ve světě, provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky a společné bezpečnostní a obranné politiky. Poslanci se věnovali také situaci v Libyi a Venezuele.

Ve středu diskutovali poslanci o svém postoji ke **Konferenci o budoucnosti Evropy** a následně k tomuto tématu přijal usnesení. Kromě toho poslanci ve středu vyslechli projev jordánského krále Abdalláha a přijali doporučení k dohodě EU s Islandem a Norskem o spolupráci v azylových otázkách a EU s Čínou o aspektech leteckých služeb. Schválili také zprávu o **společném systému daně z přidané hodnoty pro malé podniky**.

Ratifikaci dohody o brexitu, kterou Evropský parlament plánuje až po jejím finálním schválení v britském parlamentu, v něm poslanci podmínili dostatečnými zárukami ochrany občanů. Evropský parlament také vyjádřil znepokojení nad britským systémem registrace k pobytu občanů EU.

Středeční rozpravy byly následně věnovány **situaci ve státech Visegrádské čtyřky**. Evropský parlament nejprve za účasti komisařky Věry Jourové diskutoval o přeručování historie 2. světové války, ze kterého Polsko obvinilo ruského prezidenta Vladimíra Putina. Komise Polsku vyjádřila podporu. V následných bodech se věnovali poslanci probíhajícím slyšením o porušování hodnot EU v Polsku a Maďarsku a také obnovení trestního stíhání a potenciálnímu střetu zájmů českého předsedy vlády.

Evropský parlament přijal usnesení o situaci v Polsku a Maďarsku, dále poslanci schválili také usnesení k situaci ve Venezuele, kde potvrdili uznání Juana Guaidóa legitimním předsedou Národního shromáždění a dočasným prezidentem republiky.

Ve schváleném usnesení ke klimatické konferenci COP15 poslanci apelují na schválení právně vymahatelných cílů na ochranu **biodiverzity**. Poslanci doporučují, aby očekávaná unijní strategie pro biodiverzitu stanovila pro rok 2030 cíl 30% pokrytí unijního teritoria neporušenou přírodou. Ochrana biodiverzity by také mělo být věnováno minimálně 10 % prostředků příštího víceletého finančního rámce. V přijatém usnesení o činnosti evropského veřejného ochránce práv potom poslanci pochválili aktivitu stávající ombudsmanky zaměřené na posílení transparentnosti legislativního procesu v Radě.

/K. Votavová/

Postoj Parlamentu k Zelené dohodě pro Evropu > Evropský parlament

Poslanci Evropského parlamentu během plenárního zasedání přijali usnesení ke sdělení o Zelené dohodě pro Evropu a diskutovali o legislativních návrzích, které by měly pomoci k úspěšnému přechodu EU na nízkouhlíkovou ekonomiku.

Do přípravy textu usnesení, které na plénu získalo podporu 482 hlasů, se zapojily frakce EPP, S&D, Renew Europe

a Greens/EFA. Evropský parlament na jeho základě žádá, aby byl posílen unijní cíl pro rok 2030 **snížit domácí emise skleníkových plynů na 55 % úrovně roku 1990** (tedy nikoliv 50 - 55 %, jak navrhla Komise). Evropský parlament vyzývá Komisi předložit co nejrychleji příslušný návrh, aby EU tento cíl mohla přijmout s předstihem před konferencí COP26. /Pokračování na s. 4/

Poslanci také prosazují **zavedení dalšího přechodného cíle, a to pro rok 2040**. Při hlasování o evropské Zelené dohodě poslanci **zamítli návrh uznat roli jaderné energetiky** při plnění cílů v oblasti klimatu. Ze strany Evropského parlamentu se jedná o první obecnou reakci na toto sdělení. Parlament se hodlá během uskutečňování dohody znovu vyjadřovat prostřednictvím podrobnějších postojů.

Hlasování o postoji k Zelené dohodě pro Evropu předcházela v úterý 14. ledna debata o návrzích, **jak klimatická opatření financovat**.

Sdělení o Zelené dohodě pro Evropu bylo představeno na mimořádném plenárním zasedání Evropského parlamentu

dne 11. prosince 2019. Zahrnuje celkem 50 opatření, na jejichž základě by EU měla v nadcházejících 30 letech přejít k uhlíkové neutralitě, tedy ke stavu, kdy vypouští minimum emisí skleníkových plynů a vypuštěné emise dokáže zpět pohltit. Součástí sdělení je mimo jiné návrh nového cíle snížení emisí v roce 2030 na 50 – 55 % oproti roku 1990, možnost zavedení kompenzačních opatření na zboží z třetích států s nižšími klimatickými standardy a také harmonogram klíčových opatření, která by Komise měla představit v letech 2020 a 2021.

/J. Linková/

Konference o budoucnosti Evropy > Evropský parlament

Poslanci ve středu 15. ledna diskutovali o svém postoji ke Konferenci o budoucnosti Evropy a následně k tomuto tématu schválili usnesení. Dokument navržený frakcemi EPP, S&D, Renew Europe, Greens/EFA a GUE/NGL podpořilo 494 poslanců.

Podle komisařky Dubravky Šuicové má být konference tematicky rozdělena na **otázký politik**, na které se v rámci Komise zaměří ona, a na **otázký institucí**, které bude mít na starosti komisařka Věra Jourová. Jako možný termín konference navrhla 9. května 2020, Den Evropy.

Předseda Evropského parlamentu David Sassoli upozornil, že uspořádání konference si od předsedkyně Komise vyžádal Evropský Parlament v návaznosti na vývoj po evropských volbách v roce 2019.

Předseda EPP Manfred Weber uvedl, že pro jeho frakci bude důležité zakotvení principu tzv. Spitzenkandidatů pro volby v roce 2024 a uvedení legislativní iniciativy Evropského parlamentu. Připustil i možnost otevření primárních Smluv v návaznosti na výsledky konference. Předsedkyně socialistů Iratxe García Pérezová zdůraznila potřebu rozmanitosti účastníků se občanů. Martin Freund za Zelené zdůraznil nutnost spolupráce v kontextu klimatických změn a podpořil směřování k federální Evropě. Spolupředsedkyně GUE/NGL Manon Aubryová (FR) ve svém příspěvku podpořila změnu primárního práva a varovala před posilováním pravomocí Komise.

Usnesení navrhuje konferenci zahájit 9. května 2020 a ukončit ji do léta 2022. Navrhuje také **témata**, o kterých

by se během konference mělo jednat: evropské hodnoty, institucionální otázky, klima, sociální spravedlnost, ekonomické otázky, digitální transformace a bezpečnost. Zdůrazňuje však, že témata diskuse i výsledky konference musí zůstat otevřené.

Podstatnou část usnesení poslanci věnovali **organizačním aspektům konference**, jejímž těžištěm má být plenární zasedání a takzvané agory. Občané by na konferenci měli být zastoupeni v až třisetčlenných agorách, kde by měl mít každý členský stát minimálně tři zástupce. Agory by se měly konat na různých místech EU. Neměli by se jich zúčastnit volení politici, vysocí vládní představitelé ani zástupci zájmových skupin. Dvě specializované agory by měly být obsazeny mladými lidmi mezi 16 a 25 lety. Unijní instituce by potom měly být zastoupeny v takzvaném plenárním zasedání tvořeném až 135 poslanci Evropského parlamentu, 27 členy Rady na ministerské úrovni, až čtyřmi zástupci národních parlamentů za každý stát, Evropským sociálním výborem, Výborem regionů a sociálními partnery. Na pozici zástupce Evropského parlamentu ve výkonné koordinační radě (rovněž chápáné jako pozici „prezidenta konference“) byl navržen poslanec Guye Verhofstandt.

Koncepce Konference o budoucnosti Evropy byla po svém schválení zástupci některých členských států kritizována jako příliš komplikovaná a ambiciózní.

/K. Votavová/

Program evropských institucí, 21. až 27. ledna > Informace

Rada pro hospodářské a finanční věci, 21. ledna

Řádnému zasedání bude předcházet Eurokupina v klasickém ale i v rozšířeném formátu. Eurokupina v inkluzivním formátu projedná výsledky prosincového Eurosummitu ohledně prohlubování hospodářské a měnové unie. Rada se poté bude věnovat programu chorvatského, evropského semestru 2020 a výzvám v oblasti daní souvisejícím s digitalizací. Komise bude prezentovat hospodářské a finanční aspekty Zelené dohody pro Evropu.

Zasedání kolegia komisařů, 22. ledna

Místopředsedkyně Komise pro demokracii a demografii Dubrovka Šuicová spolu s místopředsedkyní pro hodnoty

a transparentnost Věrou Jourovou představí sdělení ke Konferenci o budoucnosti Evropy.

Rada pro zemědělství a rybnářství, 27. ledna

V rámci zasedání Rady chorvatské předsednictví představí své priority v oblasti zemědělství a rybnářství pro následujících 6 měsíců. Následně výměně názorů bude podrobena dvojice témat, tj. nařízení o přechodných pravidlech v oblasti Společné zemědělské politiky a Zeleá dohoda pro Evropu s důrazem na zemědělské aspekty.

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR
Číslo 372 týden od 13. do 19. ledna 2020 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: David Březina* Kontakt: newsletter@vlada.cz